

Terres

Catalanes

POTESTAS, NO VERITAS,
FACIT LEGEM

El periòdic de TOTS els Catalans

LA FORÇA I NO LA
VERITAT FA LA LLEI

ANY III N° 12
Hivern 1973-74
PREU: 1 franc 50
En Espanya: 25 ptes.

ABONAMENT ORDINARI: UN ANY
ESTAT FRANCÈS: 90 ptes.
ESTAT ESPANYOL: 8 francs
ALTRES ESTATS: 8 francs
ABONAMENT DE PROTECTOR: LA VOLUNTAT
CANVI D'ADREÇA: 2 frs.

Redacció — Administració:

Carrer de l'Escorxador (Abattoir), 3
66000 PERPINYA - Tel. 50-32-57
C.C.P. 1-180-43 - MONTPELLIER

Publicitat:

Agència Havas
66 000 PERPINYA
Tèlèfon 34-84-61

Bon Any Nou a tots els nostres lectors i anunciants

EDITORIAL

"L'ASSEMBLEA DEL ROSSELLO"

Els Catalans del Principat han creat un organisme nacional anomenat Assemblea de Catalunya, en vistes a obtenir, de l'Estat espanyol, el restabliment de l'Estatut d'autonomia de Catalunya del qual gaudí durant la República que durà del 1931 al 1939.

A fi que un tal organisme pugui parlar en nom de tot el poble català d'enllà del Pirineu, l'Assemblea de Catalunya acull, en el seu si, partits polítics (de l'extrema esquerra fins a l'extrema dreta), organitzacions culturals, folklòriques, esportives, etc., i ciutadans, a títol particular, que accepten de lluitar per l'obtenció de l'objectiu en qüestió o signi el restabliment del suau esmentat Estatut d'autonomia de Catalunya.

I per què en el Rosselló no faríem igual? Volem dir crear una assemblea del Rosselló aplegant tots els partits polítics, sindicats, organitzacions culturals, folklòriques, esportives, etc., i ciutadans, a títol particular, en vistes a obtenir, de l'Estat francès, un estatut particular pel Rosselló, dins del quadre de la regionalització administrativa francesa en curs.

Si, en el Rosselló, se creés una assemblea d'aqueixa natura no faríem, en el fons, altra cosa que imitar els Corses els quals, dels quatre moviments autonomistes que hi havia, n'han fet un sol fins a l'obtenció de llur estatut particular.

Es evident que, amb una tal unanimitat, l'eficàcia dels Corses — per salvaguardar llur personalitat i administrar-se a llur manera — serà molt més enèrgica. Com ho serà per nosaltres si sabem ésser conseqüents en la defensa de la nostra terra, de la nostra llengua de la nostra personalitat de poble major, major i vell. Com ho serà, també, pels Catalans del Principat en oposició al sistema imposat pel govern de Madrid el qual ja ha reaccionat, diverses vegades, contra la dita Assemblea de Catalunya.

Emperò, si els Catalans del Principat, saben ésser conseqüents i, sobretot, unànims, acabaran per obtenir satisfacció del règim espanyol malgrat que aquest, per la seva essència profunda, no és pas, no pot pas ésser favorable a l'autonomia de les regions que constitueixen, avui, l'Estat espanyol.

En efecte, que podrà fer el règim franquista contra una Assemblea de Catalunya agrupant la unanimitat de tot el poble del Principat? Ja hem dit, i repetit, que, contra la unanimitat d'un poble no hi ha repressió possible. No se pot, evidentment, perseguir, empresonar, tot un poble: vells i joves, petits i grans; rics i pobres; homes i dones. Si aquest és, unànim, té l'arma absoluta de la seva llibertat amb una sola i única acció: la resistència general passiva contra tots els organismes estatals concretitzant-se, essencialment, en el refús de ciutadania d'un Estat on els ciutadans no són pas llibres d'administrar-se ells mateixos.

Aquest refús se pot manifestar en tots els aspectes de la vida ciutadana principalment en no pagar cap impost (directe o indirecte); en el refús d'obediència a cap organisme representatiu: local, cantonal, departamental, estatal, etc. (forces armades, policia, justícia, etc.).

Amb una tal acció de resistència passiva Corses, Rossellonesos, Occitans, Bretons, Bascons, Flamands i Alsacians obtindriem, tot seguit, la veritable regionalització dels nostres països respectivament segons el caire particular encaixant millor a cada poble respectivament.

A l'acordar, així, una veritable regionalització, l'Estat francès ne faria altra cosa que ço que han fet la majoria dels grans Estats del món (capitalistes o socialistes) els quals són, tots, a estructura federalista (regionalista) en lloc de centralista. Una estructura federalista (regionalista) per l'Estat francès és no solament necessària sinó imprescindible per la seva harmonia i desenvolupament ulterior.

Pel que fa referència al cas particular del nostre Rosselló, « Terres Catalanes » suggereix a tots els partits polítics, sindicats, societats culturals, folklòriques, esportives i altres, i a tots els Rossellonesos presos com a ciutadans individuals, de crear, tot seguit, un Comitè provisional de l'Assemblea del Rosselló i de obrar per poder convocar, el més ràpidament possible, una gran reunió pública en vistes a constituir, efectivament, l'Assemblea del Rosselló que acabem de proposar.

Origen dels Catalans i de Catalunya

pel catedràtic Joan Bonafós

A la demanda de nombrosos Catalans que no comprenen bé o gens ni mica el francès, donem, a continuació, la traducció de l'article « ORIGINE DES CATALANS ET DE LA CATALOGNE », del nostre eminent col·laborador occità, el doctor Jean Bonafós.

Quan s'estudia els orígens d'un grup ètnic, cal distingir, amb molta cura, el poble en qüestió i el seu nom.

En efecte, els noms que portem ens han estat donats, en el curs dels segles, per d'altres (no ens bategem pas nosaltres mateixos, som batejats) segons incidents històrics ben sovint fortuits.

Per exemple: Quants Borguinys són veritables Borgondes? Quants Normands són veritables Nordmans? Quants Francesos són veritables Francs? etc... etc...

Pertot existeixen « substrats » anteriors a l'element del qual portem el nom. Tal és, entre altres, el cas dels Catalans i, per via de conseqüència, de Catalunya.

Des del punt de vista ètnic, el « substrat » català antic més conegut és de « raça ibèrica », varietat dita « atlàntico-mediterrània », segons la zona on predomina encara, del Mediterrani a l'Atlàntic.

Aqueixa varietat és bruna, d'estatura mitjana i dolicocefàlica (crani allargat). Se troba, també, en Provença, Llenguadoc, Gasconia, Basconia, Aquitània, Llemosí, Poitou, Bretanya i, fins i tot, en les Illes Britàniques.

A aquest element de base s'hi afegiren, en el curs de mil·lenaris, Cataginesos, Grecs, Celtes i Romans (que eren, també, de « raça » mediterrània » la majoria, llevat dels celtes que eren nòrdics mesclats d'alpins). Els celtes formaren, amb els ibers, una població nova dita celtibèrica.

COM NAIX UNA ETNIA

Tots aquests pobles han deixat residus de llurs llengües en el català així com també en les varietats de l'occità. Així, potó, esquerra, esquella, osca, són d'origen basc; Barcelona deuria la seva fundació a Amílcar Barca; Empordà deriva del grec « emporium » (mercat); Brivesca i Segorg deriven del celta.

Mes, és, sobretot, el llatí el que ha fornit el més gran nombre de mots a la llengua catalana així com també a les altres llengües d'Europa sud-occidental. Són els Romans, després de la conquesta del país, que varen saber imposar-se i fer admetre el conjunt de llur civilització. I és cert que llurs colònies han contribuït, també, a modificar el complex ètnic de la futura Catalunya com s'ha produït en les diverses regions d'Ibèria i de Gàl·lia, en grau diferent segons les distàncies i la configuració del terreny.

CATALUNYA S'HAGUES POGUT

DIR CATALANDIA

Per estrany que pugui semblar són els Escandinaus que han donat nom als Catalans: són els Gots; provenien de la part més meridional de Suebia, part que encara avui s'anomena: Gotlàndia (país dels Gots).

Aquests nòrdics acompliren un llarg i lent viatge abans d'arribar fins a Catalunya. Varen travessar el Bàltic durant els primers segles de la nostra era i se despararamen, a poc a poc, fins al Mar Negre. Des de l'any 214 varen començar a prendre contacte amb els Romans sobre la frontera de la Dàcia (Romania). En 251 prenen Filipòlis (Bulgària) i, poc després, envaïren Grècia. Claudi II els venç a Naissos (Nish, en Sèrbia) en l'any 269. A partir d'aqueixa desfeta varen restar tranquils durant un segle aproximadament. Emperò, combatuts pels Huns, cercaren refugi en l'Imperi d'Orient. Després d'una sèrie de conflictes, que seria massa llarg de recordar aquí, varen ésser admesos en qualitats de federats. L'emperador Teodosi el gran, recrutà en ells els seus soldats més fidels.

PRIMERIA DIVISIO DELS GOTS

Mentrestant s'havien dividit en dos grups: els Ostrogots i els Visigots; són aquests darrers que se varen civilitzar primer. Conduïts per Alaric, passaren en l'Imperi d'Occident. Alaric morí sobtadament a Cosença (Calàbria) en 410. El seu cunyat Ataulf li succeí.

(Segueix pàgina 2)

le vrai spécialiste du mobilier
plein air

MEUBLEZ
vos jardins
terrasses
résidences
secondaires
loggias

ameublement
et jardin

34 98 13 34 67 54

km 3 route de PRADES

un choix incomparable à l'échelle européenne

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC

LA LLENGUA I LA VIDA

La revista « Sant Joan i Barres » de Perpinyà, ha publicat un extens article d'en Lluís Creixell en el qual estudia l'ús dels verbs *ésser* i *estar*. Tot seguit l'autor posa en guàrdia el lector de no emprar-los copiant del castellà per no caure, precisament, en l'ús de castellanismes.

Naturalment que no cal copiar el castellà mes si, tenint en compte l'evolució de les llengües, la majoria de les formes emprades pels Castellans, són bones, no hi ha, al nostre entendre, imitació sinó evolució paral·lela.

Val a dir, tot seguit que, segons nosaltres, ni el català ni el castellà no han estat, encara, una regla lògica per emprar correctament aquests verbs; uns i altres arrosseguem el pes del passat on el verb *ésser* intervenia no solament per substituir el verb *estar*, sinó també el verb *haver*.

Sembla, de totes maneres, que avui no hauria d'ésser difícil d'establir una regla lògica i fàcil, partint del principi següent:

El verb *estar* expressa una *condició*, una cosa que pot ésser i no ésser segons les circumstàncies. En canvi, el verb *ésser* expressa una qualitat invariable, idèntica a ella mateixa, doncs que no pot canviar.

Primer exemple: *Està malalt*, en lloc de *és malalt*. És a dir, que està malalt, mes podria estar bo. Doncs, és una *condició*, circumstancial, passatgera.

Segon exemple: *Es francès*, en lloc de *està francès*. És a dir, que, essent francès no pot ésser anglès, alemany, etc. Doncs se tracta d'una *qualitat*, permanent, invariable.

Si apliquem aquesta regla a totes les situacions arribarem a obtenir utilització lògica d'aquests verbs malgrat que, en certs casos, la manca de costum ens pugui fer la cosa xocant.

En l'exemple del Sr. Creixell creiem, doncs, que és més correcte de dir que *la porta està tancada* (condició circumstancial perquè podria es-

tar oberta, mig tancada, etc.) que no pas *la porta és tancada*, forma antiga, en la nostra llengua i en ple ús en francès on no existeix el verb *estar*.

En els altres exemples del Sr. Creixell caldria dir: *està aquí*, en lloc d'*és aquí*, perquè si està allí és una condició circumstancial puix que podria estar en un altre indret.

Igualment caldria dir: *el vi està dins de l'ampolla*, en lloc d'*és dins de l'ampolla*. - *Està present*, en lloc d'*és present*. - *Estar fora*, en lloc d'*ésser fora*. - *La cosa està acabada*, en lloc d'*és acabada*, etc...

Pel que fa referència a la idea de residència, la influència castellana és negativa. Com sigui que, per altra banda, l'antiga forma catalana *s'estar* ha caigut en desús, trobem que l'evolució francesa és més lògica i emprar *habitar* és més correcte que emprar *viure*: *Jo habito a Perpinyà*, en lloc de *Jo visc a Perpinyà*. Car només se pot habitar en el lloc de residència habitual mentre que se viu pertot on hom se troba. En efecte, jo habito a Perpinyà emperò visc per tot arreu on vaig.

Ja que parlem d'habitar, diem, de passatge, que els Catalans del Principat haurien de perdre la mala forma castellana de dir *habitació* a una *cambra*. La cambra és una peça d'habitació, com ho són les altres peces d'un apartament (menjador, saló, etc.) on també s'hi habita. Els Sud-americans no han corromput l'ús del mot *habitació*; continuen dient: *cámara i recámara* a les habitacions destinades a dormitori.

Un altre mal ús que ve de la influència castellana és el del mot *piso*. Els Catalans d'enllà dels Pirineus diuen: *vis al primer, al segon pis, etc.*, quan caldria dir: *habita en el primer, segon estatge, apartament A, B, etc.* - El mot *pis* és una grollera catalanització del mot castellà *piso*, que ve de *pisar*, *petjar*.

R. B.

VI SESSIÓ de la JUNTA NACIONAL de la C.N.C

La sisena sessió de la Junta nacional del Consell nacional català va tenir lloc a Perpinyà els 13 i 14 d'octubre darrer.

Durant dos dies, doncs, els participants varen escoltar informes, discutir i aprovar resolucions relatives amb la política nacional catalana d'avui i, particularment, en vistes al demà.

Finalment vàries mocions varen ésser votades interessant els pobles de parla catalana en general i el del Principat en particular.

Una moció especial de simpatia i de solidaritat amb el poble xilè, en lluita contra els enemics de la demo-

cràcia i de la llibertat, fou votada per aclamacions.

El president del C.N.C. comentà la sorprenent declaració d'un Castellà dels que manen avui i que diu: « Sois un pueblo de vencidos. Os vencimos en 1640 i en 1714 y en 1939 ».

— « No som pas un poble de vençuts - digué el president del C.N.C. - som un poble que continua lluitant. Si fóssim un poble de vençuts no lluitaríem. Aqueixes tres desfetes proven que no hem deixat mai de lluitar. Com que la força ha esclafat sempre la raó i el dret, perdre no és deshonra, i continuar lluitant és més que un honor, és un heroisme ».

Charcuterie de Cerdagne

12 bis, rue Pierre Lefranc PERPIGNAN T. 34.56.37

Maison J. PALAU

Aux fins gourmets, la Charcuterie de Cerdagne offre: JAMBONS, SAUCISSONS & PATÉS

Spécialité de jambons & saucissons pur porc du pays

POUR UN CADEAU
UNE MONTRE
UN BIJOU

DU COMMUN

guilde des orfèvres

23, rue Louis-Blanc
Tél. 34.35.61 66000 PERPIGNAN

Paul SERANT UN PARISIEN LUCIDE

L'auteur de « La France des minorités » vient de publier un nouveau livre: « DES CHOSSES À DIRE ».

L'homme qui avait mis à nu la relativité de l'unité française en évoquant les problèmes posés par les nations périphériques de l'Etat français, revient, en force, sur le sujet et proclame que seules la France des régions et l'Europe des régions peuvent apporter l'épanouissement harmonieux des divers pays qui font partie de l'Etat français et de tous ceux qui font partie de l'Europe toute entière.

Pour donner une meilleure image de thèses de Paul Sérant nous empruntons à « Elan », journal d'action alsacienne-lorraine, quelques passages de l'étude que ce périodique lui a consacrée.

SI AUJOURD'HUI ON IMPOSE LE FRANÇAIS, DEMAIN...

Dénonçant le chauvinisme qui veut que le français soit la « langue de l'esprit » et qui, au nom de la culture, brime les langues naturelles, Paul Sérant précise:

« Le rayonnement d'une langue est une chose, le caractère irremplaçable qu'elle possède pour tous ceux qui s'expriment par elle depuis leur naissance en est une autre. Et c'est pourquoi je ne comprends pas que l'on puisse, d'un côté, défendre le français, et de l'autre, souhaiter la disparition des langues dites régionales. En ce domaine, comme dans tous les autres, la liberté est une et indivisible. Si je refuse aux Bretons, par exemple, le droit de parler breton, je m'expose à ce qu'on me refuse un jour celui de parler français ».

LE TERRORISME PARISIEN

Du mot horrible de « province » au mépris du « paysan », qui devient l'insulte suprême dans la bouche du citadin, Paul Sérant fait l'inventaire des méfaits du terrorisme parisien qu'il définit ainsi:

« Le terrorisme en question n'est pas, évidemment, l'œuvre des malheureux Parisiens dont je suis et qui sont, à certains égards, les premières victimes de la centralisation. Ce n'est pas, non plus, un terrorisme au sens totalitaire du terme, une dictature policière. C'est un phénomène

psychologique: l'image que l'on a donnée de Paris, conçue comme ville suprême, ville unique, ville des villes, ville-lumière, image à ce point gravée dans les esprits qu'elle a provoqué, pour beaucoup, le dédain ou, même, le dégoût de la ville qui est la leur.

« Prétendre qu'un citoyen français est « partout » chez lui en France » est une vue de l'esprit: un Toulousain est dépaycé à Lille; un Lillois le sera à Bordeaux, et s'il est vrai que l'on peut, toujours, s'adapter à un cadre nouveau, il n'est nullement souhaitable que trop d'individus soient obligés de le faire contre leur gré ».

LES FABRICANTS DE DERACINES

Avec un bon sens que l'on souhaiterait voir gagner les responsables français de l'immigration, Paul Sérant fait le procès de ceux qui, consciemment ou inconsciemment, fabriquent des déracinés.

« On ne doit pas méconnaître les conséquences fâcheuses de ce déracinement pour ceux qui doivent l'accepter, et aussi pour ceux qui doivent les accueillir. Il est, donc, insensé d'aggraver cette transplantation, comme on le fait, parfois, en ne tenant compte que des avantages économiques qu'on peut en espérer. Les sociologues constatent aujourd'hui, par exemple, que la présence d'un trop grand nombre d'éléments allogènes dans une ville (ou une région) suscite, inévitablement, un réflexe raciste: il convient d'y songer au lieu de provoquer, inconsidérément, l'immigration ».

Et aux professionnels de l'anti-racisme Paul Sérant réplique:

« Lutter, efficacement, contre le racisme, c'est d'abord, lutter pour que les hommes puissent, autant que possible, vivre heureux là où la nature les a fait naître et grandir ».

Enfin, Paul Sérant rend hommage à des hommes tels que Gantois, Morvan Lebesque, Fouéré, Héraud, Denis de Rougemont et dit tout le bien qu'ils lui ont apporté.

(1) — La Table ronde - 233 pages - 22 F.

El vailet dansaire

El pare i la mare
li van ensenyar
a ballar la sardana
i ballar-la com cal.
Cal veure'l com dansa!
Quan estreny les mans
fa glatir les fadrines
i anima als més grans!
Com salta, i com compta
els punts curts i els llargs!
Els braços enlaire
i el cos ben tivat!
Els peuetes de puntetes
quins salts fan... quins salts!
Quan salta, hom diria
que vol depassar
l'alçària dels altres
dansaires més grans!
El pare i la mare
veient-lo dansar,
somriuen i diuen:
« Com vol fer-se gran! ».

Josep Puig Thomas.

**Josep
DELONCLE**
APOTECARI

Carrer d'en Llucià, 2

UAB
PERPINYA
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEROC

LA ROSA DE JERICO

Es la nit de Nadal. A cà na Marta de retorn de la missa de mitja nit en família, se menja el torró amb un cop de porró ple de vi moscatell.

Davant d'un foc que centelleja ja com estels d'alegria, l'avia conta una història del temps passat, i tothom l'escolta amb gran respecte.

Entretant na Marta, que és la mestressa de casa, gentilmente diu els: « Bona nit i a demà ! ».

L'avia sap que la dona de casa té molta feina i que demà serà el dia de Nadal amb la seva cuinada de festa; amb el pioc farcit i la galeta d'ametlles. « Bona nit », filla meua li diu.

Na Marta pren el camí de la seva cambra, se despulla sospirant: « Jo sóc molt cansada ».

L'estel del pastor lluu sobre el teulat i la seva claror escampa un somni estrany dintre el subconscient de na Marta endormida.

Ara se veu davant del mirall; escarpeix els seus llargs cabells; està vestida de vellut negre, els peus calçats de setí. Té, sobre de la cabellera, una mantellina de punta fina; és la que va estrenar el dia del seu casament amb en Francesc.

Se contempla pensant: Sóc encara jove i bella; no conec de la vida que la lligada del treball i del deure. L'estel diu que, pel món, existeix altra cosa. Anit vull viure per mi i fer un viatge sense demà. Aqueixa mantellina que voleja sobre del meu cap, serà la bandera del meu alliberament. Mes, o que em vol aqueix cabell color d'argent? L'intrús ve per recordar-me els anys passats. L'arrenco i el tiro fora al vent; no vull oir ni veure res del que era puix que vull canviar de vida.

Pegàs s'acosta de mi me pren i galopa dintre l'espai infinit fins a la font dels pensaments; me deixa en aqueix lloc on el poeta recull el dret i la seva inspiració.

Dins el clot de la mà, bec l'aigua que afavoritza l'esperit. Es fresca i me sento lleugera com un xirrit de tramuntana.

Els estels me fan llum com per complaure la meua fuga. No tinc remordiment; mes com se fa que tan promptament desitjo canviar la meua mena de viure? Entretant no vull desertar l'honestetat.

M'han dit que, pel món, hi ha una flor estranya que s'anomena amor; mai no l'he vista. Vaig cercar-la sobre d'aqueix camí embalsamat pel gessamí, l'assutzena; recerca a fer-me recordar la blancor de ma vida passada. No vull veure'l! Giro el cap vers les roses que vermellegen i que escampen llur subtil perfum que m'embriaga...

O rosa, rosa! El teu alé me fa ressuscitar; mes ara sé que, pel món, existeix l'amor dins la bellesa de la natura; estic desperta!

— Diga'm pescadorall que passes d'ala viva; escolta'm potser saps on s'amaga l'amor?

— Has me dir-me ço que cerques; per mi tot és amor, d'on vens?

— Me dic Marta. He deixat ma casa per recollir aqueixa cosa preciosa que es diu amor. Crec que és una flor vermella, té dins la seva corolla una perla de cristall escapada dels núvols quan ve la matinada i que el vent, baixant del Canigó, sospira per ella.

— Atenció Marta! Deixa't d'un foll somni i retorna't a casa teua.

— No! I Guia'm pescadorall, amic cèlic.

— Marta! Te cal pujar al cim de la muntanya; hi ha un torrent d'aigües traïdores i la seva escuma baixa dins un precipici que no té fi. A sa vora veuràs, a l'abric de rocallets recoberts de molsa, una flor color de sang, que s'oferirà a la teua mà. Guarda't de relleixar; no sé si podràs collir-la, adéu Marta!

— Gràcies pescadorall.

— Ara deixo el caminar per córrer i pujar al cim de la muntanya. Tinc la certesa de collir-la. Una merla me xiula amb desdeny i l'abella me vol fer girar de camí amb els seus zums-zums agressors. Res no me pot arrestar. Estic cansada arribant al lloc del meu desig mentre que un rossinyol vocalitza, per mi, un cant d'amor que estimula la meua voluntat.

M'acosto del gorg. Els meus ulls impacients cerquen la flor meravellosa. La veig vermella entre dos rocallets d'argent, sembla que heu un glop d'aigua feta amb diamants; pareix ésser sostinguda pel zèfir sobre del precipici. Alço la mà per l'agafar; malgrat el perill vull collir-la puix que ha espellit per mi.

Els meus ulls s'envelen; el meu peu relleixa sobre dels rocallets que es desfan. Ara cluco els ulls per morir al fons del precipici. Tinc dins la mà la rosa d'amor, color de sang; adéu la vida!

Que m'és dolç de morir per viure el meu ideal. Mes o què es passa en mi? Estic en vida a la vora del gorg i sento la calor d'una mà dins de la meua... Infant tan graciós, ets tu que has arrestat la meua caiguda dins el precipici, veritat?

— Marta! Has de seguir-me; te cal abandonar el camí de la desil·lusió.

— No puc retornar a casa que he desertat. Tinc vergonya!

— Vina, Marta. Tots t'estimen i t'esperen allà.

— Criatura; veig sobre del teu front la corona celesta, no em diguis qui ets, te reconec. Ets Jesús de Betlem.

— També de Nazaret; Jesús de tot lo món. Vina Marta; anem de camí.

— Entretant Jesús, tinc molta tristor pensant en la flor màgica. Per què s'ha esfullat dins les meves mans, i sos pètals han volejat al fons del gorg?

— Marta; això és per signar la fi del teu encant. Ara dona'm la teua mà; serra-la ben fort dins la meua, sense cap nosa.

El dia se lleva; el sortilegi pren fi. Al capçal del llit de na Marta un nen petit, que té el xerroteig d'un ocell, li diu a l'orella:

— Mare! Mare meua; bon dia tingueu.

— Fill meu! Fill de ma vida. Ets tu la flor meravellosa espellida de ma sang i de la meua ànima; ets la flor olorosa del meu amor.

— Francesc te veig riure; crec que és perquè és la primera vegada de ma vida que he tant dormit.

Ara na Marta mira a l'entorn de la seva cambra. Els seus ulls van sobre de la xemeneia on li somriu l'estàtua de l'infant Jesús. Amb tendresa murmura: « És encara Nadal! Pessebre beneït... Jesús te faig l'ofrena d'una rosa d'amor: la Rosa de Jericó ».

Joana Maureso Moragues.

Pour votre retraite
en Pays Catalan

Visitez nos réalisations

ifac

3, avenue Général de Gaulle

66200 ELNE Tél. 37.23.10

12, rue Pache

75011 PARIS XIe

Documentation sur demande

'Una nova provocació'

'Economies de puntes de ciris'

'Pretexte ridicol'

Aquests títols, entre altres, són els que han severament jutjat la recent decisió de la Ràdio-Televisió francesa de suprimir per raons d'economia - (motiu oficial), - les emissions mensuals en català de Ràdio Perpinyà.

El total de l'economia realitzada és de 300 a 400 francs per mes, segons han declarat els responsables de les emissions, car llurs col·laboracions eren gratuïtes; solament se'ls reembossava les despeses de funcionament.

En efecte, suprimir quelcom, avui, en la Ràdio o « ailleurs », per realitzar una tal economia, és, veritablement cercar un pretexte. Hagués esset més lleal i més noble dir el veritable motiu; valia més gosar i no ridiculitzar-se així.

El més sorprenent és que el P.D.G. de l'O.R.T.F. no és un Francès de raça, és un Provençal; doncs un cosí germà nostre. Deu ésser, emperò, un desarrelat complet car, si li restés quelcom de l'ànima de la seva terra nadiua, no podia prendre una tal mesura, ni pels Rossellonesos ni pels Provençals ni per cap altre poble de França. Mes, de la seva terra nadiua ja no li'n resta ni l'accent...

**Escurament - Neteja
Entretien
Despanatge**

de xemeneies, calderes i instal·lacions de calefacció central amb material i personal especialitzat

**La
CATALANA
del
PETROLI**

Carrer de la Muralla
POLLESTRES Tel. 36.70.46

Treball acurat

PERPINYA

Ciutat acollidora,
joliva i escaient,
que quan te visito
ja no en marxaria
i amb tu em quedaria
per a sempre més.
Els teus paisatges,
els teus jardins,
els teus carrers i places
què en són de bonics!
El Castellet
fidel guardià
de la nostra
tradició catalana
que tant ens uneix
i ens agermana.
Catalunya i Rosselló,
xamoses filles
d'una mateixa mare
unim-nos de tot cor
en una forta abraçada.

Rosella del Bages.

**BUTLLETI D'ABONAMENT
A "TERRES CATALANES"**

(a retallar o a recopiar)

PROTEGIU, LLEGIU, FEU LLEGIR

Aboneu-vos a Terres Catalanes

Nom

Cognom

Adreça

subscriu un abonament ordinari, protector (barreu el mot inútil) inclos xec (postal-bancari), timbres, espècies.

On va en Espagne ou "de l'autre côté"

Les Basques, c'est connu: A la realitat d'una frontera política que, sur le plan géographique, sépare la France de l'Espagne. Ils opposent la réalité ethnique d'un peuple qui, habitant des deux côtés de ladite frontière, ignorent celle-ci.

Ainsi, lorsqu'un Basque franchit cette frontière, il ne dit pas: « Je vais en Espagne », mais plutôt: « Je vais de l'autre côté ».

Le Pays Basque et la Catalogne furent partagés à la même époque par le même triste traité des Pyrénées. Il y a, exactement, 314 années. Mais on dirait que la conscience de peuple est restée bien plus vivace chez le peuple basque que chez le peuple catalan. On n'en veut pour preuve — en dehors de beaucoup d'autres faits à leur avantage — que, contrairement aux Basques, quand les Catalans du Nord passent la frontière d'Etat, vers le Sud, ils disent: « Je vais en Espagne », au lieu de dire, comme les Basques: « Je vais de l'autre côté ».

Aqui Mallorca

El darrer editorial de « Terres Catalanes », « Les lliçons de Prades », m'ha fet meditar seriosament un fet evident : La gent de parla catalana, els que sentim l'orgull de les quatre barres, no ens coneixem els uns als altres. « Une nota ben negativa hem constatat a Prades. Hem tingut la trista ocasió de veure que Catalans del Principat se burlen de la manera de parlar català que fan els Rossellonesos ».

Lamentablement es tracta d'una manca total d'educació per part dels Catalans del Principat, gent que sempre han tingut per blasó la cortesia i que volen (volem) que la unió de gent de parla catalana sigui un fet.

El pesar d'aquesta incorrecció m'ha fet sospitar quelcom més greu, més preocupant. El desconeixement mutu, que conec per experiència pròpia de catalana que, ja fa anys, va arribar a Mallorca amb la il·lusió de la terra germana.

Aleshores el Català, que arribava a les Illes, feia riure per la manera de parlar i per aquell accent especial i diferent. Als Catalans també ens feia gràcia la cantarella i les expressions mallorquines. Amb bona voluntat tot s'arranjava, però més d'una vegada un comentari, una rialleta, feien ferida profunda i desagradable.

Sortosament, a les Illes, això ja va desapareixent, a mida que el nivell cultural puja. Als Catalans ens sembla deliciosa la cadència mallorquina i als Il·lencs els hi agrada la fortalesa del català, sense que vulgui dir que cal renunciar a l'estil propi.

Cap de nosaltres tenim dret de burlar-nos de ningú. Qui pot « tirar la primera pedra » convençut que la seva parla és la millor i la única absolutament neta ?

El Rosselló, les Illes, el País Valencià i el Principat tenen la mateixa mare, la mateixa llengua, que és la catalana. I aquest nostre idioma és tan ric que pot tenir el luxe de la varietat a cada tros de terra, perquè és un tronc amb moltes branques. Això no fa riure. Això fa sentir-se orgullós.

Caldria que tots ho sabéssim, per tal de no caure mai dins de la terrible equivocació de no admirar profundament els Catalans que fan esforços per recuperar una llengua que fou i és la seva, però que les circumstàncies hi posaren dificultats.

Caldria que tots els Catalans fésim els possibles per formar una gran família amb el mateix grau de cultura, de comprensió i d'afecte. No oblidem que tenim els mateixos ideals.

Maria-Dolors Cortey

Les evolucions naturals

Reflexions entorn d'un festival folklòric recent

El recent i magnífic festival folklòric que ha tingut lloc en el Palau dels congressos i de la cultura de Perpinyà, ha donat lloc, a un amic nostre, a disgregar sobre les conseqüències de les manifestacions folklòriques.

Heus aquí l'essencial de les seves reflexions :

Els abrandats, els cuits-corrents, els que — convençuts de la necessitat de recobrar, d'urgència, la nostra personalitat històrico-política — arriben a mofar-se dels activistes folklòrics, cometen una error d'apreciació.

Donar-se al folklore no és perdre el temps, és emprar-lo d'una manera diferent, certament no tan eficaç com els que se donen, de ple, en l'activitat històrico-política, emperò, les més vegades, semblant a, més o menys, col·lita tardana.

Cadascú ha tingut, al seu redós, l'ocasió d'assistir a una d'aqueixes evolucions naturals : un Català — alienat per la cultura i l'ambient en el qual ha viscut — sentir-se, un dia, atret vers el folklore i esdevenir-ne, ràpidament, un entusiasta. Poc després, hom assisteix a una nova fase de la seva evolució : L'ànima del Català en qüestió, insuficientment satisfeta per l'aport del folklore, se posa noves qüestions relatives al passat, present i futur del poble català i descobreix que el Rosselló, per exemple, és un país eminentment diferent dels altres països que componen la República francesa ; per la seva raça, història, llengua, territori en el qual viu, etc.

Resultat : descobreix que, si bé pertany a l'Estat francès, no pertany pas a la nació francesa ; que la seva nació és la catalana, petita o gran, trosjada o no ; de la mateixa manera que hom pertany a una família (nissaga) determinada, de la qual se'n

porta el nom — que aqueixa sigui gran o petita — en plena ascendència o minvada per la llei natural de passatge en el nostre món. En una paraula : el Català en qüestió de folklòrista passa a ésser nacionalista.

Una tercera evolució pot aparèixer més tard encara : Quan veu que ésser nacionalista a seques no condueix prou de pressa a la reconeixença universal d'aquest fet, apareix la noció de l'acció política que cal menar per fer reconèixer el fet nacional. I, aleshores, esdevé un activista polític lluitant per obtenir a la vegada, la reconeixença de Català i imprimir l'orientació política que és la seva.

Aqueixa acció política, tan necessària i tan universalment admesa per tots els Estats, sofreix, en el cas de les nacions sotmeses — com és la nostra — una excepció : Emportats pels exemples de tots els països que no tenen problemes nacionals prealables precisos per resoldre, hi ha tendència a imitar-los oblidant que, mentre la fase nacional, nacionalista, no està resolvida, no se pot passar a la fase política, per la senzilla i essencial raó de base que, per obtenir la fita nacionalista, cal l'acció i l'aport de tots els conacionals — sense distinció de llurs tendències filosòfiques, religioses o polítiques — mentre que, quan el recobriment nacional ja està realitzat, s'entra de ple en l'acció política en la qual la unanimitat nacional no és possible.

P.e.c. Jordi Pujol.

Se diu que el Rosselló és massa petit per formar una regió. I Cerdaga ? I els cantons suïssos ?

LES VIGNERONS CATALANS à la conquête des Amériques

La prospección faite, naguère, aux Etats-Unis et au Canada par les « VIGNERONS CATALANS » pour implanter les vins de qualité du Roussillon sur le continent américain, commence à porter ses fruits.

Depuis quelques mois, en effet, les premières expéditions de Côtes du Roussillon ont été effectuées, tant sur la Côte Est, à New-York, que sur la Côte Ouest, à San Francisco, ainsi qu'au Sud, à Miami et Texas.

Dernièrement on a expédié un premier envoi de 30.000 bouteilles sur le Canada, où nos vins ont été « listés » rapidement, contrairement aux habitudes des Régions de ce pays.

Grâce à de nouveaux et importants accords en cours entre les « Vignerons Catalans » et les distributeurs américains, grâce aussi à l'extraordinaire qualité de la récolte 1973, le meilleur avenir est promis à nos vins.

Ainsi les vins de qualité du Roussillon commencent-ils à retraverser les océans, cela pour la plus grande satisfaction des consommateurs du monde entier.

Encouragés par les résultats obtenus de l'autre côté de l'Atlantique, et soutenus par un réseau bien structuré et particulièrement efficace dans les pays de la Communauté Européenne, les « Vignerons Catalans » confirment leur vocation d'exportateurs pour les meilleurs vins du Roussillon.

VIGNERONS CATALANS

PRODUCTEURS

VINS DE SOLEIL ROUSSILLON

EXPÉDITIONS DANS LE MONDE ENTIER

Ecrivez à : VIGNERONS CATALANS

66002 PERPIGNAN France

D'ABORD : ils nous ont obligés à parler leur langue.

ENSUITE : ils se sont payé notre gueule à cause de notre accent.

ELS LLIBRES

Casa GENSANE

Fundada en 1912

ELNA - ROSSELLO

TOTA

LA VESTIMENTA

PER TOTS

NOVETATS

No oblidem que el Rosselló és el cap de Catalunya ; el Principat i altres països d'enllà dels Pirineus en formen el cos.

EN GRIS

I ROSA

novel·la de Maria Dolors Cortey

Els Rossellonesos, que van viure a Girona, tenen més interès que altres de llegir EN GRIS I ROSA, la novel·la de Maria Dolors Cortey (1).

En efecte, a través les pàgines d'aquest llibre, aprendran a conèixer millor i a estimar la veïna i germana ciutat de Girona i a compenetrar-se amb els seus monuments i habitants per intermedis dels de la « pensió Sant Narcís ».

EN GRIS I ROSA ens fa reviure, amb una notable força d'evocació, l'ambient d'una modesta pensió de família de Girona. La immortal ciutat i és vista amb un amor que no arriben a desmentir els lleus tocs d'ironia. La ironia, ja se sap, és, sovint, una manera púdica de manifestar la tendresa. Tot de petites vides frustrades han anat a confluir a la « pensió Sant Narcís » ; l'autora ens fa penetrar en cada una d'ells amb delicadesa i comprensió i anem veient com els personatges més refractaris acaben rendint-se a la fascinació de la « ciutat pintada en gris i en rosa » la qual és, de fet, la veritable protagonista.

(1) Club dels Novel·listes - Pilar, 2 - Barcelona-16 - Preu : 150 ptes. i Hemeroteca General CEDOC

confiserie DAUNER

25, rue de l'Argenterie
PERPIGNAN Tél. 34 46-77

tourrons

fruits confits

nougats

SES SPÉCIALITÉS CATALANES

ET RÉGIONALES

"expéditions tous pays"

CATALUNYA - NORD

I L'HEXAGON

per Margarida de DESCATLLAR

(CONTINUACIÓ)

Dins l'article precedent vam veure com la Cerdanya fou tan afavorida per la natura. Llívia fou la primera capital.

Els primers homes que van anar a Cerdanya després del darrer període glacial van trobar, a la Solana, coves i recers fàcils. El turó de Llívia que domina una bona part de Cerdanya eis aparagué com un lloc estratègic ideal.

Manuel Anglada ens diu que fou poblat des d'un temps molt antic, i ens diu que el primer nom conegut de Llívia fou « Quera » o « Queres » que vol dir roca o roques.

Cal dir una altra vegada que « ker, kera, keres, karcania » no tenen res a veure amb els celtes. Aquestes creences són idees falses al servei de l'Estat francès que vol esborrar del seu territori tot allò que nos és celta o gal, per tal de justificar el seu centralisme.

Es imita ara pe l'Estat espanyol en el mateix sentit. De manera que un dia o altre ens trobarem tots celtes amb la complicitat de molts universitaris que saben ben bé que no és la veritat però que divulguen aquestes mentides perquè són molt bé aconciacionats com a fals nacionalistes i racistes contra totes les ètnies.

PUIGCERDA, ELS IBERS (IBHER)

Quan arribaren els Ibers se pot suposar que anaren poc a Llívia perquè van construir una altra població al Mont Cerdà, un lloc estratègic també molt bo on es troba ara Puigcerdà. Es, potser, l'antiga « Augusta » que fins ara no ha estat situada. El nom pot deixar un dubte però igual que Pirène aquesta ciutat va existir. Fou destruïda durant les lluites entra Roma i els Gots. Alguns diuen que això és dubtós perquè els Gots van ésser aliats de Roma.

LLÍVIA - COLUMNS D'HERCULES

Malgrat la ciutat ibera construïda al Mont Cerdà, Llívia va esdevenir la capital pirinenca. Els Romans la donen com la seu de tots els Pirineus fins a l'Atlàntic.

Es quasi cert que el nom de Columns d'Hèrcules és degut als Fenicis que tenien molta devoció a Hèrcules i que sempre s'emportaven estàtues d'aquest semi-déu. Donaren el nom de « Columns d'Hèrcules » a varis llocs d'Europa i d'Àfrica sobretot a llocs elevats o a llocs marítims com les veritables columnes que posaren de cada costat del port de Cadix.

La fundació de Llívia estant atribuïda a Hèrcules, Anglada ens dona la data d'aquesta fundació que es troba dins el llibre Ferrat a Llívia i que és l'any 1678 av. J.C. - Es pot suposar qu'aquesta data ens ensenya un nou període d'expansió, potser degut al comerç amb els Fenicis. Llívia començà de construir muralles que seran l'inici de les fortificacions romanes.

ELS CELTES - ELS ROMANS

Els Celtes anaren molt poc a Cerdanya. No s'ha trobat cap d'urnes; el més aprop és a Agullana. Els Celtes cremaven els seus difunts i conservaven les cendres dins urnes que enterraven. Els camps d'urnes eren els seus cementiris.

Quan els Romans arribaren a Cerdanya, la posició de Llívia els semblava molt bona i van construir, a l'entorn, un « castrum » que, poc a poc, va prendre dimensions extenses i va fer de Llívia la més gran fortalesa pirinenca. Donaren a Llívia el nou nom de « Julia Libica » i, sota aquest nom, Llívia va rebre privilegis importants i va conservar la seva hegemonia sobre tota la Cerdanya continuant d'ésser-ne la capital.

Igual que els Celtes, els Romans tingueren molt poca influència sobre el poble pirinenc. Però els Ceretes de Cerdanya — més aprop del Mediterrani i, sobretot, aliats dels Cartaginencs — van ésser ocupats tan aviat com els Romans desembarqueren a Empúries (218 av. J.C.).

Després de la resistència oposada als Romans, els Cerdans, com a bons muntanyencs, van aconseguir preservar una gran part de llur llibertat. Van rebre molts privilegis i més tard Octavi César August va estendre aquests privilegis a tots els Ceretes, és a dir a totes les valls de les dues bandes del Pirineu fins al País Basc.

Els Romans respectaren l'existència del poble pirinenc ben arrelat en posicions fàcils a defensar. En lloc de destruir aquest poble que resistia, els Romans van donar-li privilegis i es va establir un equilibre del qual els dos antagonistes es contentaven.

Amb els Visigots, Llívia va canviar, una altra vegada, de nom, va esdevenir « Castrum Libiae » i va veure la lluita de Wamba contra Hilderic. Després d'un setge llarg va ésser presa a l'assalt per Wamba.

Mes tard els Moros aparagueren a Cerdanya per poc temps i començà el període carolingi.

(CONTINUARÀ).

CINEMES DE PERPINYA

Comercialment parlant no és en castellà que haurien de sotstituir els films sinó en català.

Això en honor dels Rosselló-

nesos primer i pel fet que els clients, que venen de l'altre costat de les Alberes són en llur immensa majoria, catalans també.

Es això la psicologia comercial...

Arrestacions à Barcelone

Pourquoi ? Pour qui ?

La presse s'est faite l'écho — entre notre dernière parution et celle-ci — de l'arrestation à Barcelone de plus d'une centaine de personnes qui s'étaient réunies, dans la salle d'une paroisse de la capitale catalane, en vue de discuter des problèmes posés au sein de l'organisation nommée « Assemblée de Catalunya », organisme demandant le rétablissement du statut d'autonomie dont jouissait la Catalogne du temps de la République.

Ces arrestations ont soulevé une masse de protestations de groupements et de simples particuliers étonnant qu'un Etat qui veut faire partie de la Communauté européenne en soit encore à ne pas tolérer des réunions tenues dans... une église.

Ce n'est, certes pas, de la sorte que l'esprit de concorde — indispensable entre les citoyens d'un même Etat — ira s'amplifiant, tant au sein de l'Espagne elle-même qu'en vue — au dehors — de l'entrée de ce pays dans le concert de l'Europe occidentale dont elle fait, pourtant, géographiquement partie.

Imposer à un individu, à un peuple, des conceptions ne cadrant pas avec leur personnalité, leur histoire, leur langue, etc., ce n'est pas le meilleur moyen d'en faire un bon citoyen : c'est, plutôt, le résultat contraire que l'on obtient. Chacun a pu s'en apercevoir puisque l'histoire est pleine d'exemples, exemples dont un grand nombre de régimes ont su tirer profit pour une plus grande cohésion et concorde au sein de leurs Etats.

Chaque fois, cependant, qu'il est question de l'Espagne, l'élite européenne reste stupéfaite de constater qu'une procédure d'un autre âge est encore en vigueur dans cet Etat : Celle qui permet à un gouverneur (préfet) d'imposer des amendes — qui sont, souvent, très, très fortes — à des citoyens sans avoir été préalablement jugés. Autrement dit : les gouverneurs s'érigent en justiciers sans l'intervention de la Justice.

Une telle procédure surannée donne beaucoup à réfléchir à ceux qui souhaitent qu'un pays, géographiquement occidental, ne soit plus exclu de sa communauté naturelle...

Jacques PRATS.

Presidents d'amicals, de societats esportives, culturals, folkloriques casals, omniums, cases de joves, inviteu els vostres socis, adherents, a llegir i protegir

"TERRES CATALANES"

MOLI freres

sanitaire
climatisation
chauffage central

38, Bd A. Briand
PERPIGNAN

Tél. 50-20-61 et 50-29-68

Paul DEVY

DOCTEUR EN PHARMACIE

32, cours Lazarre Escarguel

PERPIGNAN Tél. 34.21.43

HISTORIA O HISTORIES ?

Aquests darrers dies valg llegir el volum IV de « Els Castells Catalans ». Es una edició molt bonica amb molta erudició fins ara exacta ; però valg trobar, amb molta pena, falses indicacions referint-se a Llívia i a les guerres de Lluís XI.

Es pot suposar que l'autor ignora la Història de Cerdanya i la Història de Lluís XI i de Carles VIII. Ignora les rivalitats i les lluites que van existir entre Llívia i Puigcerdà des de la fundació de Puigcerdà, afavorida pels Comtes - Reis i que esdevingué la capital de Cerdanya en lloc de Llívia. L'autor se refereix també al llibre de Manuel Anglada « Vint i cinc anys a Llívia », rebutjant la defensa que fa de Damí de Catllar.

Veurem la història de Llívia dins « Terres Catalanes » quan serà acabat l'aspecte geogràfic i econòmic de Catalunya-Nord i que continuarà la nostra història.

En quant a la meua família (1), fou Lluís XI que destruï la fortalesa de Llívia. Són els Reis Catòlics que retornaren a Damí de Catllar les ruïnes de les seves possessions.

En canvi l'autor no diu res del lamentable rei que fou Joan II ni de l'actitud antitallanista dels Reis Catòlics que actuaren a Catalunya a la manera de Lluís XI dins les ètnies de França.

Veurem les raons del remordiment de Lluís XI, nét de Violant d'Aragó i cosí i amic del príncep de Viana. Veurem per què Carles VIII va tornar els comtats de Cerdanya i de Rosselló. Es en aquest moment que cal cercar si hi ha hagut o no una indemnitat per a Damí de Catllar el qual havia tingut totes les seves possessions de Cerdanya arrasades.

Les Reis Catòlics tenien les mateixes ambicions centralistes que Lluís XI, i van seguir el mateix camí. Si van tornar a Damí de Catllar les seves possessions de Cerdanya és que veritablement no varen trobar cap pretext per a no tornar-les.

Margarida de Descatllar.

(1) La nostra distingida col·laboradora és una descendent directa de Damí de Catllar (N.D.L.R.).

El primer periòdic, de totes les terres catalanes, fou imprès a Perpinyà l'any 1624.

El primer periòdic, publicat dins de l'Estat espanyol, fou imprès en català l'any 1641. S'intitulava « Gasetà ».

El primer periòdic escrit en castellà, paregué a Madrid l'any 1661. Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General.

CEDOC

au grenat les plus beaux bijoux LAVIOSE

Artisans spécialisés de père en fils

4, rue Maréchal Foch

PERPIGNAN

Tél. 61-01-60

FETS (vells i nous) QUE FAN REFLEXIONAR...

PRIMER CONGRES DEL PARTIT FEDERALISTA EUROPEU DE CATALUNYA

Recentment s'ha celebrat a Elina el primer congrés del Partit federalista europeu de Catalunya.

Organitzat per la Secció rossellonesa i presidit pel senyor Gilbert Grau, participaren en els diversos treballs representants del Principat, País Valencià, Balears i Andorra.

Des de la signatura del tractat dels Pirineus, en 1659, és la primera vegada que Catalans de tots els països ètnics se reuneixen lliurement inspirats pel mateix ideal polític.

La reunió començà amb l'audició de l'himne nacional català « Els Segadors » i se proseguí durant tota la jornada en un intens treball de comissions, de discussions i de debats.

Entre les resolucions preses s'adoptà la de participar en el proper congrés de la Internacional federalista que s'ha de celebrar a Verona (Itàlia).

RADIO BARCELONA I EL CASINO « L'ALIANÇA » ORGANITZEN EL PRIMER CERTAMEN DE SARDANES CANTADES

Primer premi : 100.000 pessetes, a una sardana coral, a quatre veus mixtes.

— Premi especial : 50.000 pessetes, a la mateixa sardana coral, per una sola veu.

— S'estableixen vuit premis més, de 50.000 pessetes, per altres tantes sardanes escrites per a coral o per a veu solista.

— Condicions : Les obres seran rebudes fins al 30 d'abril 1974. - Les obres no premiades podran ésser retirades durant el mes de desembre del 1974.

Per més informacions, adreueu-vos a Radió Barcelona - Carrer Casp, 6, - Barcelona - 10.

CURS DE CATALA PER CORRESPONDENCIA

En el nostre n° 10 varem donar una informació relativa al curs de català per correspondència del Grup Montserrat de París.

Nombrosos lectors han ja adreçat llur demanda a : A. Morera, 17, rue Trébois - 92 Levallois. - Tots els altres que s'hi interessin, ho han de fer directament també.

Si poguéssim parèixer mensualment donàriem més informació sobre cursos de català per correspondència. Fins i tot en donàriem en les nostres pàgines. Actualment no ens és possible. Raó de més, pels nostres lectors, d'adreçar-se als cursos que ja existeixen.

« LES ENTRETIENS DE CHATELLERAULT »

Le journal basque « Enbata » fait état de ces entretiens sur le thème « Minorités nationales : Bretagne, Occi-

tani, Pays Basque » organisés par le Centre culturel de Châtelerault pendant une durée de trois mois.

POUR UN PROGRAMME COMMUN DES NATIONALITES OPPRIMEES EN EUROPE

Le Comité italien de solidarité avec les nations soumise propose qu'à l'occasion de l'« Aberri Eguna 1974 » (Jour de la Patrie basque), un programme commun des nationalités opprimées soit défini.

Il va sans dire que nous sommes entièrement d'accord, comme le seront sans doute tous les groupements catalanistes du Roussillon, de Catalogne et des autres pays catalans.

Les intéressés peuvent contacter le responsable du Comité italien en question, en s'adressant à : Elio Franzin - Via Monte Gengio, 26 - Padova (Italie).

On aurait cependant aimé voir la participation d'autres peuples périphériques : Corses, Catalans, Flamands, Alsaciens. C'est, quand même, très louable et le programme fort intéressant. Toutes nos félicitations.

Il s'agit là d'une initiative originale et courageuse jamais entreprise en dehors des nations périphériques de la République française.

AMIS LECTEURS,

lors de vos achats, donnez la
préférence à nos annonceurs

La clavellina

En homenatge d'admiraçió i simpatia
a la dona rossellonesa.

La jove pubilla té una clavellina,
d'una flor tan fina, que és una il·lunio,
és bella com aquella, que ahir tenia,
que m'acollia els meus ulls de nina,
i m'omplienava de flaire i dolçor.

Em recordo els tardes, que mentre la regava,
pel carrer passaves, amorós de mi,
i mig amagada per la clavellina,
encisada d'amor, plena d'alegria,
mil petons t'enviava, que et feien delir.

I de casats després, l'estimaves molt més
car ella embella la llar de claror,
i totes les vesprades, quan la regava,
joies em miraves, o bé m'abraçaves,
i l'amor florí dels llavis en flor.

Que formosa era la nostra clavellina
els mesos d'agost !...
Perfunava les nits, brillava de dia,
ornava la casa de son esplendor,
eren llum ses flors, encant, poesia,
mirant-les ens donàvem, folles de passió.

I dos anys més tard arriba nostra filla,
que fou nostra joia, un món d'il·lunio,
triomfava per fi la nostra clavellina,
la flor catalana, símbol de la vida,
reina sobirana « tot el Rosselló ».

Com un vol d'ocells, els anys han passat...
Tot fuig de mi... menys el teu record,
i quan veig a ma neta, avui ja fadrina,
que contempla i somriu a sa clavellina,
mon cor s'il·lumina, malgrat ma tristor.

Car ella em recorda nostra clavellina,
que a l'estiu florí, plena d'ufanor,
Si no la rego avui, com ahir solia,
perquè la pubilla sent ja la florida
de la clavellina, la flor de l'amor.

J. CUADRAT.

Les Catalans d'Espanya parlent l'espanyol amb un très fort accent.

Les Catalans de France parlent le français avec un très fort accent.

C'est que, dans les deux cas, la langue catalane ressort du tréfonds de leur âme commune. C'est que, dans les deux cas, on a imposé aux Catalans une langue qui n'est pas la leur.

Entre germans.... entre amics

CLAIRE BAUX - TOLOSA. — « He rebut el vostre periòdic amb sorpresa i plaer. L'he fet llegir a alguns amics els quals han decidit d'abonar-s'hi.

Me cal indicar que aqueixos nou abonats han estat, en primer lloc, molt satisfets del caràcter apolític del vostre periòdic ; en segon lloc els ha interessat la qüestió de l'estatut particular del Rosselló.

A mi, particularment, m'interessaria saber quina és la vostra posició ; com s'anomena el vostre grup, etc...

Espero que podreu respondre les meves preguntes si els és possible, i ja els en sento grat.

Moltes mercès i salutacions cordials d'una compatriota ».

— Vos preguem d'excusar el nostre retard en fer-nos eco de la vostra amable d'ara fa un any. És el retard normal que tenim en el correu d'aquesta crònica. Naturalment, la vostra lletra mereixia una resposta personal, com les de tants altres correspondents, mes no tenim temps ni mitjans per fer-ho. A més a més, en el cas nostre, cada un dels membres del nostre equip, té el seu treball professional que l'ocupa ; és fora d'aquest que hem de fer totes les tasques per « Terres Catalanes ». El nostre principal objectiu és fer l'impossible per fer parèixer els quatre números per any a fi de complir amb els nostres lectors.

Demaneu quina és la nostra posició : No en tenim d'altra que la de contribuir al renaixement de la consciència catalana en Catalunya-Nord. En quant al grup no n'hi cap : som un equip on tothom hi té cabuda (vós mateix) si vol treballar i col·laborar en el sentit suau exposat.

J.T. - BARCELONA. — « Primera ment cal fer-vos arribar la meua felicitació per la vostra llavor ; « Terres Catalanes » ve a cobrir una necessitat llargament anhelada en el nostre país ».

Moltes gràcies per la vostra generositat. Gràcies també per les suggeriments que ens feu. Si no fem més en el sentit indicat és que no hi ha possibilitat ; i ho sentim tant com vós.

REGUPAR LES REVISTES CATALANES

L'amic Kirchner, de Suïssa, voldria que « Terres Catalanes » fos mensual ; nosaltres també. Proposa una unificació, per més gran eficàcia, dels nostres periòdics amb « Vida Nova » i « Plançó » per Europa, i a Amèrica, entre « Xaloc », « Orfeo Català » i « Ressorgiment ».

Es una proposició que, per la nostra part, estem disposats a estudiar car és evident que « romandrem marginats i no oferim l'eficàcia que necessita la nostra cultura », per emprar la mateixa expressió que el nostre bon amic Kirchner.

M. CARRIERE - SAINTE-MARIE DE CAMARGUE. — « Chers amis catalans, continuez votre effort en Roussillon et songez aussi à nos frères de Catalogne ».

Je vais contacter un « vieux » Catalan. Avec Mas et quelques autres ils avaient monté « Nostra Terra » en 1939. Ils étaient catalanistes 100 % ».

F. TRIAS - TALENCE. — « M'agradaria llegir « Terres Catalanes » cada mes i no cada tres mesos i que publicàssiu més articles en català ».

Dos desitjos que son també nostres, mes la realització dels quals no depèn de nosaltres. Hélas ! ».

MEA CULPA

C. FAGES - MARSELLA. — « Quan escriviu a un Català, cal escriure en català ou, llavors, en dues llengües ; no únicament en francès !... Si vosaltres no feu l'esforç d'escriure en la nostra llengua, com voleu que la gent el faci ? ».

Té tota la raó el nostre excellent abonat al qual preguem d'excusar-nos. Són les circumstàncies exposades més amunt que cal incriminar.

SUBSCRIVIU AL DICCIONARI BASIC FRANCES-CATALA

Preu : 17 f. + 2 f. de port.

Pagament a A.C.D.E.R. Carrer petit de la Réal, 16
66000 PERPINYA

charcuterie

PIRAY
JAMBONS du PAYS

On a demandé à Enrico Macias si c'était bon de cultiver l'accent.

— « Oui - a-t-il répondu - c'est un cri du cœur. Et je plains ceux qui en cultivent un autre que le leur ».

CHAUSSURES

GRAULE

Spécialiste des pieds sensibles

5, rue des 3 journées, 5

UNB
PERPIGNAN
bibliothèque de communication
i Hemeroteca General
CEDOC

Fa tres anys que pareixem. I, de bon temps encà, fins i tot regularment. Contribuïu a assegurar aqueixa regularitat enviant-nos la vostra participació. - Es tan poca cosa per any !

Terres Catalanes

Le journal de TOUS les Catalans

AN III N° 12
Hiver 1973-74
PRIX : 1 franc 50
En Espagne : 25 ptas.

ABONNEMENT ORDINAIRE : 1 AN
Etat Français - Etat Espagnol - Autres Etats
8 Ados 5 frs 50 90 plus 8 frs.
ABONNEMENT DE SOUTIEN : LA VOLONTE
CHANGEMENT D'ADRESSE : 2 francs

Rédaction - Administration :
3, rue de l'Abattoir - 66000 PERPIGNAN
Tél. 50-32-57
C.C.P. 1-180-43 MONTPELLIER

Publicité :
Agence Havas
66000 PERPIGNAN
Téléphone 34-84-61

LAC ?

ETANG ? MARECAGE ? HELAS !

« Un lac artificiel sera créé à Villeneuve-de-la-Raho ». Telle est l'affirmation du Conseil municipal de Perpignan (Indépendant du 25-11-73), reprenant, en cela, le projet de la remise en eau de l'ancien étang aujourd'hui asséché, de ce petit village.

Projet grandiose, conçu par notre Conseil général, qu'aucune dépense n'effraie puisque ce sont, toujours, les mêmes contribuables qui paient la note.

Projet grandiose, puisque nécessitant l'expropriation de 150 hectares de terres d'une fertilité exceptionnelle qui seront payées à leurs propriétaires selon « les estimations » des « Domaines » pour l'achat des terrains ». (Indépendant du 24-11-73). - Les propriétaires, s'ils s'estiment lésés, pourront avoir recours à la justice... (Indépendant du 24-11-73).

Ces 150 hectares de terres à exproprier s'ajoutant aux 150 hectares représentés par la cuvette de l'ancien étang, propriété S.A.F.E.R., réaliseront une superficie de 300 hectares où pourront être logés 18 millions de mètres cubes d'eau, volume équivalent à celui du barrage des Bouillouses.

Mais où donc trouver l'eau indispensable pour effectuer ce remplissage ?

Le barrage de Vinça, prévu à cet effet, n'est pas construit...

Le Réart ? Ce cours d'eau est toujours à sec.

MAIS OÙ DONC TROUVER L'EAU ?...

Fort heureusement, le Conseil Général pense à tout. Ce sera le « surplus » de l'eau du ruisseau de las Canals qui alimentera le lac artificiel de Villeneuve-de-la-Raho ». (Indépendant du 25-11-73).

Combien faudra-t-il d'années à ce mince filet d'eau pour remplir cette cuvette retenant 18 millions de m³ ?

Semblables à nos politiciens, nos éminents édiles sont toujours convaincus que ce qu'ils ont dit, aussi illogique que cela puisse être, doit devenir une réalité.

Dès lors, privilégiés habitants de Villeneuve, rendez mille louanges à nos bienveillants conseillers généraux. Grâce à eux votre futur lac artificiel doit devenir aussi célèbre que celui du Bois de Boulogne ou celui du Bourget qu'immortalisa Lamartine. Il ne vous restera plus qu'à trouver un chantre... avant de déchanter... lors du retour des beaux jours.

...QUI S'ENVOLERA ENSUITE

En effet, dès l'apparition du printemps et durant tout l'été, le « lac » sera vidé de son contenu pour alimenter la côte où fourmillent les touristes. Ainsi en ont décidé nos élus ; et votre « lac » sera

réduit, même pas en étang, mais en marécage pestilentiel.

Point n'est besoin d'imagination pour se représenter ce que sera ce paysage. Du fait du retrait des eaux — sur une longueur de plus de 2 kilomètres et sur une largeur variant de 300 à 600 mètres — les berges seront mises à nu. Ces 150 hectares de terres, autrefois verdoyantes, vont resurgir toutes recouvertes de vase dans laquelle resteront engloutis des déchets animaux ou végétaux, ainsi que toutes sortes d'objets les plus hétéroclites.

Dans cette glu nauséabonde, sous l'effet de la chaleur torride du soleil, toutes ces immondices vont entrer en putréfaction en dégageant une odeur fétide qui enveloppera tout le village et ses alentours et, lorsque tombera la nuit, à ces effluves putrides s'ajoutera le coassement des grenouilles, ainsi que le croassement des corneilles et des corbeaux en quête de leur pâture charogneuse.

ET TOUT CELA AU NOM DE
L'INTERET PUBLIC !

Messieurs les conseillers généraux, vous avez voté ce projet à l'unanimité. Si vous en décidez la réalisation vous devez en assumer la responsabilité et, dès maintenant, sachez que vous réunissez contre vous une hostilité unanime — non seulement celle des viticulteurs — auxquels vous arrachez leur terre — mais, aussi, celle de tous les habitants du village qui ne veulent pas vivre dans une puanteur morbide.

Dans les lacs, « même artificiels », l'eau vive semble dormir, mais elle ne voudra pas croupir dans un marécage.

Rappelez-vous, messieurs, il va bientôt y avoir deux siècles : lorsque le « MARAIS » sortit de sa torpeur et rejoignit la « MONTAGNE », ce fut le signal de la chute des têtes...

Jean BLANC.

No manqueu pas de visitar

La Casa Pairal

Museu català d'arts i tradicions populars

El Castellet

Perpinyà

Le conflit israélo-arabe, problème de tous

LA VERITABLE SOLUTION ?

Elle existe la solution véritable, la solution naturelle ; mais personne s'en souvient ou feint de ne pas s'en souvenir.

Nous la rappellerons en disant, qu'à l'origine, Israéliens et Palestiniens ont, tous les deux, raison de revendiquer la même terre comme étant la leur, leur patrie, bien différente, cependant, pour les uns comme pour les autres.

En effet, aussi bien pour les Israéliens que pour les Palestiniens c'est bien leur pays : Pour les Arabes cela est vrai depuis plus de mille ans et pour les Juifs depuis plus de deux mille.

L'antériorité juive est plus qu'évidente et personne veut se souvenir de la stupidité religieuse de cette évidence ; personne ne veut s'en rappeler parce qu'il s'agit d'un souvenir trop noir pour tous (Juifs, chrétiens et musulmans). En définitive, la première motivation du conflit est, encore, une conséquence de guerre de religions. Depuis, évidemment, d'autres intérêts se sont mêlés et entremêlés dont le pétrole n'est pas le seul...

Donc, puisque la première antériorité territoriale est juive, les chrétiens (catholiques, protestants, orthodoxes, etc...) devraient garantir l'existence d'une communauté juive là où elle était il y a deux mille ans, sous la condition, nonobstant, que tous les Juifs éparpillés à travers le monde, devraient revenir dans leur pays d'origine ou bien s'intégrer, entièrement, dans les pays où ils vivent sans former des communautés qui finissent par devenir des Etats dans les Etats.

Quant aux Palestiniens d'origine arabe, il faudrait faire, en quelque sorte, à l'envers : Vivre, avec complète autonomie, à l'intérieur de l'ancien territoire ethnique juif — pour les générations pour lesquelles ce territoire est, aussi, leur patrie — et inciter les nouvelles générations à s'intégrer dans le monde arabe voisin lequel est immense et de faible densité de population.

Enfin, il faudrait rappeler aux Arabes récalcitrants que, mis à part les Arabes de l'Arabie proprement dite, tous les autres ne sont pas, non plus, chez eux, chez leur véritable patrie ethnique celle-là étant, seulement, l'Arabie. Tous les autres Etats arabes ne sont que le fruit de conquêtes du passé, conquêtes de pays faites au détriment des ethnies autochtones, aujourd'hui arabisées mais dont, quelques-unes, voudraient bien pouvoir renaître...

+++

Quant au problème posé par la crise de l'énergie découlant de l'attitude de

pays producteurs de pétrole, il est en train de prendre toutes les allures du chantage le plus intolérable.

Ce chantage, toutefois, sombrerait vite dans le néant s'il y avait unanimité chez les pays industrialisés pour agir en conséquence. Il suffirait d'opposer aux pays qui pratiquent le chantage sur le pétrole, le refus de livraison de tous produits industriels ; refus de vente d'armes, de voitures (y compris celles avec des pare-chocs en or...), jusqu'aux savonnettes en passant par toute la série de produits usinés, fabriqués et manufacturés dont ils ont besoin, sans oublier, non plus, les produits agricoles et alimentaires.

Avec de telles mesures, unanimement appliquées, le chantage du pétrole serait vite terminé et des relations commerciales normales pourraient reprendre.

Cela, bien entendu, n'enlèverait pas la responsabilité des gouvernements occidentaux de s'être rendus coupables d'une imprévoyance criminelle en laissant le soin aux grandes compagnies pétrolières (pour leurs plus grands et fabuleux bénéfices) de faire reposer la puissance énergétique de l'industrie occidentale presque exclusivement sur le pétrole et, plus exclusivement encore, sur le pétrole dit arabe.

Evidemment, c'était la solution de facilité, de l'irresponsabilité et du gros rapport...

R. BOIX.

PARLANT CATALA VENIU A VEURE'NS a:

Perpignan-Pneus

pneus neufs toutes marques

17, avenue Marcelin Albert, 17
PERPIGNAN

On s'émeut pour le partage de Berlin, de l'Allemagne. Nous le regrettons aussi. Mais, souvenons-nous qu'il en fut ainsi, voici plus de trois cents ans, pour la Catalogne. Et cela dure toujours !